JAARVERSLAGGEVING 2017

Reformatorisch Samenwerkingsverband VO

te UTRECHT

Utrecht, 17 april 2018

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG 1

JAARREKENING
BALANS PER 31 DECEMBER 2017 24
GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM 24
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 25
BESTEMMING VAN HET RESULTAAT 25
KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017 26
GRONDSLAGEN 27
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS 30
TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 33
OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN 36
WNT 37

OVERIGE GEGEVENS
CONTROLEVERKLARING 40
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN 45

BIJLAGEN
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ZORGBUDGET VO 47
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ACUTE ONDERSTEUNING 48
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN LOKET 49
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ONTWIKKELING EN INNOVATIE 50
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN BESTUUR EN ORGANISATIE 51
STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ALGEMENE KOSTEN 2016 52

ONDERTEKENING

Naam *Handtekening*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jaarverslag

2017

Definitief – 3.2 - 20180417

Reformatorisch Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs

Inhoud

Inhoud

Inhoud 1
Inleiding 3
Verslag van de Raad van Toezicht 4
Organisatiestructuur 4
Raad van Toezicht 4
Bestuur 5
Ondersteuningsplanraad 5
Good governance 5
Inhoudelijk verslag over 2017 5
Ten slotte 6
Verslag van de directeur-bestuurder 7
Algemene informatie 7
Gegevens 7
Ondersteuningsplan 7
Visie, missie en ambitie 7
Visie 7
Missie 7
Ambities 8
Actuele ontwikkelingen 8
Organisatie van het samenwerkingsverband 8
Algemeen 8
Besturen en scholen in het samenwerkingsverband 9
Personeel 9
Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag 9
Huisvesting 9
Communicatie 10
Afstemming Reformatorisch Samenwerkingsverband PO Bersèba 10
Klachtenprocedure 10
Afstemming met jeugdhulp 10
Ondersteuningsstructuur 11
Algemeen 11
Voorziening onderwijs-deeltijdbehandeling in Dordrecht en Ede 11
Afspraken cluster 1 en 2 11
Toewijzing ondersteuning 11
Algemeen 11
Toelaatbaarheidsverklaringen vso en PrO en aanwijzingen LWOO 12

Het Loket RefSVO 12
Beleid met betrekking tot ouders 12
Algemeen 12
Ondersteuningsplanraad 13
Ouderbetrokkenheid en oudertevredenheid 13
Financiële middelen 14
Algemeen 14
Verantwoording 14
Kwaliteitszorg 14
Algemeen 14
Kwaliteitszorg 14
Ontwikkelplan 14
Ten slotte 15
Financieel verslag 16
Analyse van het nettoresultaat 16
Financiële kengetallen 17
Treasury verslag 17
Toekomstperspectieven en continuïteit 18
Algemeen 18
Toekomstige externe ontwikkelingen 18
Meerjarenperspectief 18
Risico's 21

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs. Met dit jaarverslag legt het samenwerkingsverband RefSVO verantwoording af over het jaar 2017.

Het jaarverslag bestaat uit vier delen:

1. Het verslag van de Raad van Toezicht;
2. Het verslag van de directeur-bestuurder. De inhoud en opzet van het Ondersteuningsplan zijn leidend bij dit deel van het verslag;
3. Het financiële verslag;
4. Het toekomstperspectief en de continuïteitsparagraaf.

Het jaarverslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder, de heer J. Flier.

Hoogachtend,
Namens de Raad van Toezicht en het bestuur,

J. Flier, directeur-bestuurder RefSVO

Verslag van de Raad van Toezicht

Organisatiestructuur

De Vereniging Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs is opgericht op 1 november 2013. Het Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs gaat uit van deze Vereniging en heeft de verkorte naam RefSVO gekregen.

Raad van Toezicht

De Vereniging heeft op 31 december 2017 een Raad van Toezicht met de volgende vijf leden:

- Dhr. W. Büdgen (voorzitter vanaf juli 2017)
- Dhr. M.F. van Leeuwen (voorzitter tot juli 2017)
- Dhr. B.W. de Leeuw (vicevoorzitter)
- Dhr. P.W. Nobel
- Dhr. F. van Winkelen

In 2017 heeft dhr. M.F. van Leeuwen zijn functie als voorzitter neergelegd. Dhr. W. Büdgen, die met ingang van 1 januari 2017 lid is van de Raad van Toezicht, heeft zijn functie overgenomen.

Het rooster van aftreden van de RvT ziet er als volgt uit:

Naam en jaar van aantreden	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dhr. M.F. van Leeuwen (2013)	X			X				X[1]	
Dhr. B.W. de Leeuw (2013)	X				X				X[1]
Dhr. P. W. Nobel (2016)			X				X		
Dhr. F. van Winkelen (2016)			X				X		
Dhr. W. Büdgen (2017)				X				X	

De leden van de Raad van Toezicht hadden in het verslagjaar de volgende nevenfuncties:

Dhr. W. Büdgen:

- Voorzitter Raad van Toezicht Driestar-Educatief. Bezoldigd.
- Lid kerngroep Stichting Mediawijzer. Onbezoldigd.
- Bestuurslid Smytegeltfonds. Onbezoldigd.
- Bestuurslid Protestants Centrum Godsdienstig Vormingsonderwijs. Bezoldigd.
- Lid Raad van Advies Stichting De Nieuwe Kans; Onbezoldigd.

Dhr. M.F. van Leeuwen:

- Partijvoorzitter Staatkundig Gereformeerde Partij (0,2 FTE). Bezoldigd.
- Bestuurslid Stichting Living With Hope Foundation, een landelijk patiëntenplatform rondom alvleesklierkanker. Onbezoldigd
- Ouderling Hersteld Hervormde Gemeente Maartensdijk. Onbezoldigd.

Dhr. B.W. de Leeuw:

- Algemeen directeur/bestuurder, Coöperatief Verband van Christelijke Scholen op Gereformeerde Grondslag regio Zuidwest Nederland WA. Bezoldigd.
- Lid gemeenteraad en Fractievoorzitter SGP, gemeente Alblasserdam. Bezoldigd.
- Voorzitter Landelijk Directieberaad VBSO-scholen. Onbezoldigd.
- Vertrouwenspersoon Ds. Joannes Beukelmanschool en Ds. Petrus vd Veldenschool. Onbezoldigd.

Dhr. P.W. Nobel:

- Lid Raad van Toezicht Stichting Woord & Daad. Onbezoldigd.
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Kringloopwinkels Woord & Daad. Onbezoldigd.
- Penningmeester Stichting een Nier voor Jeroen. Onbezoldigd.
- Bestuurslid Stichting Poverty Share Investment. Onbezoldigd.

[1] Niet meer herkiesbaar

Dhr. F. van Winkelen:

- Hoofd financiën Stichting BOOR voor openbaar (speciaal) basisonderwijs, voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in Rotterdam. Bezoldigd.
- Bestuurslid Stichting Reformatorisch Onderwijs Delft (Mauritsschool). Onbezoldigd.

De voorzitter ontving een honorarium van € 2.250,- bruto op jaarbasis (incl. btw). De leden ontvingen een honorarium van € 1.500,- bruto op jaarbasis (incl. btw). De leden kunnen gebruikmaken van een reiskostenvergoeding van € 0,28 per km.

Bestuur

Het bestuur van de vereniging bestaat uit één persoon, de directeur-bestuurder. Deze wordt ondersteund door een parttime beleidsondersteunend medewerker en een parttime secretaresse.

De directeur-bestuurder, dhr. J. Flier, had in het verslagjaar de volgende nevenfuncties:

- Voorzitter RMU sector onderwijs GOLV (tot 31 maart 2017). Onbezoldigd.
- Lid Raad van Toezicht RMU (vanaf 1 mei 2017). Bezoldigd.
- Auditor Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor Primair Onderwijs (Berséba). Bezoldigd.
- Bestuurslid van de afdeling van de SGP te Renswoude (tot 30 november 2017). Onbezoldigd.
- Commissielid van de commissie Algemeen Bestuur gemeente Renswoude (vanaf 1 september 2017). Bezoldigd.

Ondersteuningsplanraad

De vereniging heeft een ondersteuningsplanraad (OPR) die bestaat uit acht leden: voor een kwart ouders, voor een kwart leerlingen en voor de helft personeelsleden. Zij worden gekozen door de MR-leden van de aangesloten scholen. De OPR is betrokken bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en heeft instemmingsrecht. Het samenwerkingsverband krijgt geen medezeggenschapsraad, omdat er slechts een beperkt aantal personen in dienst is.
Tijdens één van de vergaderingen van de OPR was een delegatie van de Raad van Toezicht aanwezig.

Good governance

De Raad van Toezicht houdt zich aan de Governance Code van het Voortgezet Onderwijs. Er is een duidelijke scheiding aangebracht tussen bestuurlijke en toezichthoudende taken. Alleen de laatste taken zijn de verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht.
De Raad vervult haar werkgeversrol voor de directeur-bestuurder. Naast de advies- en klankbordrol van de Raad is de toezichthoudende rol verder uitgekristalliseerd. De directeur-bestuurder legt driemaal per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht door middel van een bestuursrapportage. Deze is opgezet op basis van het Ondersteuningsplan van het RefSVO. Er is vastgelegd wanneer over welke thema's gerapporteerd wordt.
Ook is een gesprekkencyclus vastgesteld en heeft de Raad van Toezicht vastgelegd op welke wijze zij haar eigen functioneren evalueert.
De Raad van Toezicht benoemt de externe accountant en houdt toezicht op rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen. In het kader van haar functie als Raad van Toezicht legt de raad verantwoording af aan de leden van de vereniging en aan de overheid door middel van het verslag van de Raad van Toezicht. Aan de leden van de vereniging doet zij dat tevens op de Algemene Ledenvergaderingen.
De relatie tussen bestuur, raad van toezicht en ledenvergadering wordt geregeld in statuten en reglementen.

Inhoudelijk verslag over 2017

In 2017 vergaderde de Raad van Toezicht 3 keer, altijd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en de secretaresse en eenmaal in aanwezigheid van de beleidsondersteunend medewerker.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 haar goedkeuring gegeven aan:

- De jaarrekening en het jaarverslag over 2016;
- De begroting 2018 en de meerjarenbegroting voor de jaren 2019-2021;

- De inhoud van de bestuursrapportage is besproken en goedgekeurd;
- Het nieuw op te zetten opdc voor onderwijs-deeltijdbehandeling in Ede;
- Het proces om te komen tot een nieuw ondersteuningsplan.

De volgende zaken zijn in 2017 besproken en/of besloten:

- De gesprekkencyclus, c.q. het functioneren van de directeur-bestuurder;
- De eindrapportage kwaliteitszorg 2017 met het verbeterplan;
- De evaluatie van het functioneren van de Raad van Toezicht. De inhoud van de evaluatie en de wijze waarop deze plaats zal vinden is vastgesteld en tevens is besloten met ingang van het jaar 2018 hier concreet vorm aan te geven. Inmiddels heeft deze evaluatie plaatsgevonden. Hier hopen we in het jaarverslag 2018 op terug te komen;
- De verantwoording door de scholen van de middelen vanuit het RefSVO;
- Actualiteiten rond Passend Onderwijs, waaronder de voortgangsrapportage passend onderwijs en het nieuwe regeerakkoord.

De Raad van Toezicht heeft, samen met de directeur-bestuurder, een werkbezoek afgelegd bij de Jacobus Fruytier Scholengemeenschap Apeldoorn en de Obadjaschool, locatie Apeldoorn.

De Algemene Ledenvergadering is tweemaal bij elkaar geroepen, op 15 juni en 28 november. Tijdens deze vergaderingen zijn leden geïnformeerd over en betrokken bij de hierboven genoemde onderwerpen. Waar nodig zijn besluiten genomen of zaken goedgekeurd, waaronder het genoemde jaarverslag en de genoemde begrotingen.

De scholen binnen het RefSVO zijn actief bezig met het geven van passend onderwijs aan alle leerlingen uit de achterban. In verreweg de meeste gevallen lukt dit. Kosten nog moeite worden gespaard om jongeren op de juiste plaats het juiste onderwijs te geven. Alle scholen hebben ontwikkelingen op de agenda staan die alles met Passend Onderwijs te maken hebben. Ouders worden actief betrokken bij het onderwijs en de ondersteuning aan hun kind. Dit is nadrukkelijk het geval als het gaat om leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte. De scholen hebben opnieuw in beeld gebracht wat zij kunnen bieden aan basis- en extra ondersteuning en dit verwoord in hun schoolondersteuningsprofiel. De scholen hebben de interne zorgtoewijzing op een heldere wijze geregeld en dit ook inzichtelijk gemaakt voor externen. Het RefSVO heeft een plaats binnen de procedure van ondersteuningstoewijzing binnen de scholen.

Ondanks het feit dat scholen er alles aan doen om alle leerlingen uit de achterban 'binnen boord te houden', vindt er incidenteel uitstroom plaats naar buiten het RefSVO en zijn er thuiszitters. Het gaat hierbij vooral om leerlingen die in een bepaalde mate behandeling nodig hebben. Soms is daarbij behandeling zelfs voorliggend aan onderwijs. In 2017 hebben de scholen eens in de drie maanden hun thuiszittersoverzicht aangeleverd aan het RefSVO. Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat deze leerlingen beter en eerder in beeld zijn en dat duidelijk is om welk type leerlingen het voornamelijk gaat bij 'thuiszitten'.

Ten slotte

Eind 2017 heeft de VO-raad een interview afgenomen binnen het RefSVO in het kader van Good Governance - scheiding bestuur en toezicht. Er is vastgesteld dat met het gekozen model nog steeds voldaan wordt aan de wensen en verwachtingen van de leden van het RefSVO en dat met dit model tevens voldaan wordt aan het wettelijk kader.
Tevens heeft Driestar-Educatief in het kader van kwaliteitszorg de ambities van het RefSVO en de indicatoren vanuit het toezichtkader van de Inspectie die op SWV-niveau spelen, bekeken en beoordeeld en trekt de conclusie dat deze ambities en indicatoren voldoende zijn gerealiseerd.
De toezichthouder heeft ten slotte vastgesteld dat ook voldaan is aan de overige wet- en regelgeving rondom Passend Onderwijs. Dit heeft zij gedaan op grond van de informatie van de directeur-bestuurder en haar eigen kennis op het gebied van (Passend) Onderwijs.

Dhr. W. Büdgen,
Voorzitter Raad van Toezicht

Verslag van de directeur-bestuurder

Algemene informatie

Gegevens

De vereniging staat ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel onder nummer 59192569.
Het RSIN-nummer is: 853360571.
Het BRIN-nummer is VO0001.
De statuten zijn te vinden op de website: www.refsvo.nl

Adresgegevens:
Bezoek- en postadres:
Plesmanstraat 72
3905 KZ Veenendaal
info@refsvo.nl
www.refsvo.nl

Ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan is het wettelijk verplichte beleidsverantwoordingsdocument dat elke vier jaar wordt opgesteld en vastgesteld. Het geeft de wijze aan waarop ons samenwerkingsverband de organisatie en de financiering van het passend onderwijs vorm geeft, welke ambities het samenwerkingsverband heeft en naar welke doelen wordt gestreefd. In dit ondersteuningsplan beschrijft RefSVO op welke wijze zij voldoet aan de wettelijke taken. Het ondersteuningsplan betreft de jaren 2014-2015 tot en met 2018-2019. Het is opgesteld door en afgestemd binnen de verschillende geledingen van de organisatie.
In 2017 is het ondersteuningsplan aangepast in verband met de toevoeging van het orthopedagogisch didactisch centrum in Ede. Dit opdc is bedoeld voor jongeren die een intensieve vorm van behandeling vanuit jeugdzorg nodig hebben en daardoor het onderwijs dreigen te verlaten. Op het opdc blijven de jongeren, naast behandeling, onderwijs ontvangen. Elders in dit jaarverslag treft u hierover meer informatie aan.
Het gewijzigde OSP is goedgekeurd door de Raad van Toezicht, de Ondersteuningsplanraad en de Algemene Ledenvergadering.

Visie, missie en ambitie

Visie

Het RefSVO heeft de Bijbel als grondslag en onderschrijft onvoorwaardelijk de Drie Formulieren van Enigheid. Het samenwerkingsverband ziet het als zijn opdracht om in de eerste plaats het reguliere voortgezet onderwijs kwalitatief te versterken, zodat zo veel mogelijk kinderen binnen een vo-school van ons reformatorisch samenwerkingsverband geholpen kunnen worden. Waar dat niet (meer) mogelijk is, bieden andere voorzieningen kwalitatieve ondersteuning.

Onze visie luidt:

> *"Het opzetten, uitbreiden en onderhouden van een adequaat ondersteuningssysteem op de aangesloten scholen van ons samenwerkingsverband, met als doel het optimaal ontwikkelen van de gaven en talenten van iedere leerling, ingebed in het opvoeden in en tot de vreze van de Heere. Een en ander gebeurt in nauw overleg met alle betrokkenen, zo mogelijk op de meest geëigende plaats binnen het verband, en wordt gedragen door gekwalificeerde en toegeruste leerkrachten, ondersteund door het gebruik van adequate leermethoden en leermiddelen en met inzet van ieders specialiteiten, persoonlijkheid en eigen gaven."*

Missie

RefSVO werkt vanuit de volgende missie:

> *Sterke basis, steun waar nodig, speciaal als het moet.*

Ambities

Het RefSVO heeft de visie en missie uitgewerkt in de volgende ambities:

a. Elke leerling die zit op een school binnen het samenwerkingsverband krijgt een passend onderwijsaanbod. Er zijn geen thuiszitters.
b. Leerlingen worden bij voorkeur thuisnabij aangemeld en geplaatst in het reguliere onderwijs, eventueel in een aangepaste setting.
c. In het reguliere onderwijs zorgen professionele leraren voor kwalitatief goed onderwijs, dat qua ondersteuning een preventief karakter heeft.
d. Elke school heeft een adequate ondersteuningsstructuur, die wordt ingezet op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
e. Bij complexe ondersteuningsvragen wordt de leerling zo nodig verwezen naar de speciale scholen in het samenwerkingsverband. Verwijzingen naar instellingen buiten het samenwerkingsverband zijn alleen aan de orde bij zeer complexe ondersteuningsvragen.
f. De speciale voorzieningen in het samenwerkingsverband bezitten kwalitatief hoogwaardige expertise, die ze inzetten in het reguliere onderwijs en in de speciale onderwijssetting.
g. Op school- en bovenschools niveau is er goede afstemming met de leerling, de ouders, school, gemeente en instellingen voor onderwijsondersteuning en jeugdzorg.

Actuele ontwikkelingen

Eind 2017 is het nieuwe regeerakkoord tot stand gekomen. Hieronder noemen we een paar belangrijk punten en de consequenties hiervan voor het RefSVO.

- De systematiek van passend onderwijs wordt voortgezet. Er komt onafhankelijk toezicht op de swv'en om ervoor te zorgen dat de middelen voor passend onderwijs ook in de klas terecht komen. Het RefSVO heeft van meet af aan het toezicht onafhankelijk geregeld.
- Alle swv'en moeten wettelijk verplicht doorzettingsmacht beleggen. Het RefSVO heeft doorzettingsmacht geregeld. Dit dient echter in de volgende OSP-periode geëvalueerd een aangepast te worden, omdat er rond dit onderwerp nu geen eenduidigheid bestaat.
- Overwogen wordt of er voor specialistische voorzieningen bovenregionale of landelijke voorzieningen moeten komen. Dit lijkt tegenstrijdig met het idee van een decentralisatie, maar er zijn zeer specialistische voorzieningen voor bijvoorbeeld kinderen met extreem overgewicht of verslavingen, waar er maar een paar van zijn in het land. De stelregel is; regionaal/plaatselijk waar het kan, bovenregionaal waar het moet. Dit sluit naadloos aan bij de visie van het RefSVO.
- Voor leerlingen met een ernstig meervoudige handicap wordt bezien hoe de zorg bij een beperkt aantal instellingen uit zorgmiddelen in onderwijstijd kan worden bekostigd. Ook wordt de combinatie zorg en onderwijs vereenvoudigd en eenduidiger geregeld. Dit punt is nog niet concreet uitgewerkt, maar het kan betekenen dat leerlingen die zorg nodig hebben, dit op school kunnen ontvangen.
- Genoemd wordt dat het praktijkonderwijs een afzonderlijke en volwaardige vorm van onderwijs. Dit wordt benadrukt door een tastbaar bewijs van wat is geleerd. Ook moet de samenwerking met het mbo worden gestimuleerd. Dit past binnen de visie van de scholen binnen het RefSVO, die het belangrijk vinden dat het PrO blijft bestaan, voorlopig volgens de bestaande criteria.

Organisatie van het samenwerkingsverband

Algemeen

Het reformatorisch samenwerkingsverband is een landelijk verband, georganiseerd op basis van de identiteit van de scholen. Ouders waarvan kinderen extra zorg en ondersteuning nodig hebben, zoeken hierbij vaak hulp vanuit instanties die bekend zijn met de identiteit van deze ouders en van de aangesloten scholen en die vaak ook werken vanuit dezelfde grondslag. Dit geeft vertrouwen en maakt de drempel naar bijvoorbeeld hulpverlening lager. De rol en de keuzevrijheid van de ouders vinden we hierin van groot belang.

Besturen en scholen in het samenwerkingsverband

Brinnr	Bestuur	School
03WO 26MV	Stichting voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag (SORG) (Amersfoort)	Van Lodenstein College te Amersfoort en Ede (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
01RL	Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag voor Apeldoorn e.o.	Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
03JY	Stichting Calvijn College	Calvijn College te Goes (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
00WH	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag (Gorinchem)	Gomarus scholengemeenschap te Gorinchem (vmbo/lwoo, havo, vwo)
02EA	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag 'De Driestar' te Gouda	Driestar College te Gouda (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
23VL	Stichting voor Christelijk (Speciaal) Voortgezet Onderwijs op reformatorische grondslag te Kampen	Scholengemeenschap Pieter Zandt te Kampen (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
00PG	Stichting voor christelijk vo op reformatorische grondslag 'De Wartburg' te Rotterdam	Wartburg College te Rotterdam (pro, vmbo/lwoo, havo, vwo)
26MW	Stichting voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs op reformatorische grondslag in de regio Veluwe	Rehobothschool te Barneveld (vso cluster 3)
26NU	Stichting voor christelijk (v)so op reformatorische grondslag voor Gouda e.o	Samuëlschool te Gouda (vso cluster 3)
26NC	Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag (Zwolle)	Obadjaschool te Zwolle (vso cluster 3)
26NC 01	Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag (Zwolle)	Obadjaschool te Apeldoorn (vso cluster 4)
26MN	Stichting voor speciaal onderwijs op reformatorische grondslag (Barendrecht)	De Rank te Barendrecht (vso cluster 3 en 4)
26NE	Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in Zeeland	Eben-Haëzerschool te Kapelle (vso cluster 3)

Personeel

Het RefSVO heeft 3 personeelsleden in dienst. Een fulltime directeur-bestuurder, dhr. J. Flier, een beleidsondersteunend medewerker, mevrouw A.H. van den Bos – Korpershoek, voor ruim 2 dagen en een parttime secretaresse. Tot 31 oktober 2017 was dit mevrouw K.J. de Jager, met ingang van 1 november 2017 mevrouw P. Schuurkamp – Nieuwenhuis voor 1,5 dag. Naast de administratieve en secretariële ondersteuning die de secretaresse geeft, is zij ook ambtelijk secretaresse van het Loket RefSVO.
De Raad van Toezicht voert evaluatie-, functionerings- en beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder. Laatstgenoemde voert functioneringsgesprekken met de beleidsondersteunend medewerkster en secretaresse. Met de huidige personeelsbezetting kan het RefSVO invulling geven aan haar taken en verantwoordelijkheden.

Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Het beleid is er maximaal op ingericht uitkeringen na ontslag te voorkomen. Bij eventueel ontslag van personeel waarbij sprake is van een ontslagvergoeding, zal dit ontslag voorgelegd worden aan de rechter. Dit omdat onderling overeengekomen ontslagvergoedingen niet uit de bekostiging mogen worden betaald. Alleen ontslagvergoedingen die door de rechter zijn bekrachtigd, mogen uit de bekostiging worden voldaan.

Huisvesting

In 2017 huurde het RefSVO twee kantoorruimtes van Maatschap Vastgoed Plesmanstraat 68 – 72. Het RefSVO heeft verder geen verantwoordelijkheden of taken op gebied van onderhoud en huisvesting. Er is een grote mate van tevredenheid over de huisvesting.

Communicatie

Communicatie vindt plaats door middel van de website en periodieke nieuwsbrieven. Tevens wordt met regelmaat relevante informatie verspreid via de mail. Het RefSVO beschikt over een informatiebrochure, uitgegeven voor ouders en docenten. In deze folder zijn de taken en verantwoordelijkheden van de scholen en het RefSVO met betrekking tot het geven van ondersteuning opgenomen.

Afstemming Reformatorisch Samenwerkingsverband PO Berséba

Verreweg de meeste kinderen van onze scholen voor Voortgezet (Speciaal) Onderwijs komen van een van de scholen voor reformatorisch Primair (Speciaal) (Basis-)Onderwijs. Op bestuursniveau is structureel overleg (ca. eens in de 8 weken) met de Raad van Bestuur van het landelijk samenwerkingsverband reformatorisch Primair Onderwijs, Berséba. Daarnaast is er in de vier regio's van Berséba geregeld overleg tussen de regiomanagers en de scholen voor voortgezet onderwijs. Ook overlegt de directeur-bestuurder van het RefSVO eens per jaar met de regiomanagers van Berséba. Tenslotte overlegt het Loket RefSVO tweemaal per jaar met de zorgmakelaars van Berséba. Deze structurele overlegmomenten zorgen er mede voor dat er een goede doorgaande lijn bestaat van Berséba naar het RefSVO, zeker voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften.

Klachtenprocedure

Bij klachten vanuit scholen wordt altijd in eerste instantie terugverwezen naar de klachtenprocedure van de scholen. Voor klachten met betrekking tot het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen is het RefSVO aangesloten bij de landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaring sbo/vso.
In het verslagjaar zijn geen officiële klachten binnengekomen bij het RefSVO.

Afstemming met jeugdhulp

Met de gemeenten heeft in het verslagjaar veel inhoudelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden over de afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp. Dit overleg is namens het RefSVO gevoerd door contactpersonen vanuit alle scholen binnen het RefSVO. In de gemeenten wordt op diverse niveaus overleg gevoerd. In veel gevallen werkt een aantal gemeenten samen als het gaat om afstemming tussen onderwijs en jeugdzorg. Veelal zijn teams ingericht waar professionals samenwerken om in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen acteren op zorgelijke situaties in de ontwikkeling van jongeren binnen of buiten de school. Vanuit deze teams wordt op verschillende manieren geprobeerd verbinding te leggen tussen school, gemeente en jeugdzorg. Juist op school vindt een belangrijk deel van de ontwikkeling van jongeren plaats en worden rond dezelfde jongeren vaak zorgen ervaren. Voor verreweg de meeste gemeenten is de school een belangrijke vindplaats. Door het 'breed' werken van de teams ziet het RefSVO kansen om op een goede manier onderwijsondersteuning en jeugdhulp daar waar nodig en gewenst in een gezamenlijk plan voor een jongeren te integreren. De komende jaren zal dit qua ontwikkeling veel aandacht vragen. Nadrukkelijk wordt bij deze ontwikkeling de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp betrokken. In deze Samenwerking participeren 13 reformatorische/christelijke zorginstellingen. Voor meer informatie hierover: www.christelijkejeugdhulp.nl.

Op basis van een kwaliteitsonderzoek in 2017 kan met betrekking tot de afstemming met gemeenten en jeugdhulp het volgende geconcludeerd worden:

- In de afgelopen jaren is meer duidelijkheid gekomen in de verantwoordelijkheden die er liggen binnen de school, bij de gemeente en bij jeugdzorg. Ook zijn de procedures om jeugdzorg in te schakelen over het algemeen voldoende helder, zodat jongeren de juiste ondersteuning krijgen.
- Op 4 van de 13 scholen participeert jeugdzorg in het Zorg Advies Team van de school. Dit heeft het voordeel in zich, dat de indicatie stellende instantie (jeugdzorg) direct betrokken is bij de leerlingzorg. Daarnaast stellen 4 van de 13 scholen het gebouw beschikbaar als behandellocatie van een jeugdzorginstelling. Dit zorgt ervoor dat leerlingen niet méér lestijd verzuimen dan strikt noodzakelijk is. 2 scholen verkennen de mogelijkheden om jeugdzorg een efficiënte plaats te geven binnen school.
- Over het algemeen lopen de scholen niet tegen grote knelpunten aan in de afstemming met de gemeenten.
- Uitdagingen liggen in het feit dat procedures soms lang lopen en dat gemeenten het onderwijs soms nog te weinig betrekken bij de vaststelling van de ondersteuning die jongeren nodig hebben.

Ondersteuningsstructuur

Algemeen

Het samenwerkingsverband heeft als taak een dekkend netwerk van voorzieningen te realiseren, waardoor alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband een passende plaats kunnen krijgen. Het is de ambitie van onze speciale onderwijsvoorzieningen om hun mogelijkheden verder uit te breiden. Daarmee komen zij tegemoet aan de ambitie van het RefSVO om leerlingen vanuit onze achterban, die nu nog in andere voorzieningen het onderwijs volgen, toch op een eigen school een plaats te geven. Tegelijk moeten we blijven bedenken dat er wellicht situaties zullen blijven waarin dit niet mogelijk blijkt te zijn.

Voorziening onderwijs-deeltijdbehandeling in Dordrecht en Ede

In Dordrecht heeft het RefSVO een voorziening voor onderwijs-deeltijdbehandeling. Het jaar 2017 is gebruikt om deze voorziening per 1 januari 2018 ook in Ede op te starten. In Dordrecht is het onderwijsdeel georganiseerd als nevenvestiging vso van De Rank in Barendrecht. In Ede is een opdc opgericht.
RefSVO, De Hoop ggz en Eleos bieden in deze voorzieningen deeltijdbehandeling aan in combinatie met school voor kinderen en jongeren met psychiatrische problemen.
De behandeling is bedoeld voor jongeren die te kampen hebben met bijvoorbeeld autisme, angststoornissen, stemmingsstoornissen of hechtingsproblematiek, die mede daardoor vastlopen op school.
De jongeren wisselen dagdelen behandeling af met dagdelen school. De avonden, nachten en weekeinden is de jongere gewoon thuis. De jongere volgt de scholing op deze speciale onderwijslocatie voor de duur van de behandeling; de richtlijn hiervoor is drie maanden.
De deeltijdbehandeling met scholing staat open voor iedereen die hiervoor een verwijzing krijgt van de huisarts of van het jeugdteam en beperkt zich dus niet tot scholieren van de betrokken scholen.
Het aantal jongeren dat deelneemt aan deze vorm van ondersteuning laat een wisselend beeld zien. Er zijn periodes dat de voorziening ‘vol’ zit. Soms zijn er echter plaatsen over. Over het algemeen vertoont de voorziening een bezetting die ervoor zorgt dat er financieel gezond gedraaid kan worden.
De leerlingen worden niet ingeschreven in de voorzieningen, maar blijven ingeschreven bij de school van herkomst. Er vindt daarom geen verrekening meer plaats via DUO. De school van inschrijving ontvangt een factuur voor de periode dat de leerling onderwijs volgt op de voorziening. Het voordeel hiervan is dat de verwijzende school verantwoordelijk blijft voor het onderwijs aan de leerling. Tevens is vanaf het begin van het traject meer duidelijk dat de leerling uiteindelijk weer terugkomt op de school van herkomst. Een nadeel van deze werkwijze is dat er overeenkomst moet zijn met de verwijzende school over de te betalen bedragen.
De voorzieningen voor onderwijs-deeltijdbehandeling voorzien in een behoefte. Op basis van de ervaringen kan gezegd worden dat de kortdurende, maar intensieve behandeltrajecten, in de meeste gevallen voldoende houvast geven aan jongeren om terugkeer naar de school van herkomst mogelijk te maken. Voor Dordrecht kan ook gezegd worden, dat de voorziening financieel gezien gezond draait.

Afspraken cluster 1 en 2

Het samenwerkingsverband heeft beleidsafspraken gemaakt met de instellingen voor cluster 1 (blinde, slechtziende kinderen) en de instellingen voor cluster 2 (dove, slechthorende kinderen en kinderen met taal-/spraakproblemen). Daardoor kunnen lichte en medium-arrangementen cluster 1 en 2 op de scholen van het samenwerkingsverband worden gerealiseerd. De vanzelfsprekendheid waarmee cluster-2 gelden naar de scholen overgeheveld werden, is er niet meer. Alleen als aangetoond wordt dat het beter is voor een leerling dat hij de begeleiding krijgt door personeel van de school zelf en niet door personeel van de cluster-2 instelling, bestaat de mogelijkheid dat er financiën naar de school komen. Dit vraagt van de betreffende collega’s van de scholen een bepaalde mate van ‘onderhandelingsexpertise’. Vanuit het RefSVO proberen we hierin ondersteuning te bieden. Regelmatig stemmen we hierover, samen met Berséba, af met de cluster-2 instellingen.

Toewijzing ondersteuning

Algemeen

De scholen zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor het plaatsen van leerlingen die aangemeld worden, ook als het gaat om leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.

Alle scholen hebben het proces om te komen tot toewijzing van ondersteuning intern omschreven in een zorgdocument. Vanuit het kwaliteitsbezoek in 2015 zijn bij een aantal scholen aanbevelingen gedaan m.b.t. de helderheid en toegankelijkheid van de omschrijving van deze processen. Tijdens de bezoeken in 2017 is geconstateerd, dat deze aanbevelingen naar tevredenheid opgevolgd zijn.

Toelaatbaarheidsverklaringen vso en PrO en aanwijzingen LWOO

Het samenwerkingsverband geeft toelaatbaarheidsverklaringen af voor leerlingen die voor hun ontwikkeling aangewezen zijn op het voortgezet speciaal onderwijs en het Praktijkonderwijs (PrO). Deze worden afgegeven op basis van een advies van het Loket RefSVO. Tevens geeft het samenwerkingsverband aanwijzingen af voor het leerwegondersteunend onderwijs (LWOO).

Het Loket RefSVO

Het Loket RefSVO bestaat uit 4 leden. Een onafhankelijk voorzitter met kennis van LWOO/PrO, een orthopedagoog met kennis van gedragsproblematiek, een orthopedagoog met kennis op het gebied van leerlingen met een (ernstige) lichamelijke beperking, langdurig zieke en moeilijk lerende kinderen en tenslotte een ambtelijk secretaris. De leden van het Loket RefSVO zijn benoemd door de directeur-bestuurder.
Bij het afgeven van de toelaatbaarheidsverklaringen maakt het Loket RefSVO gebruik van de hiervoor opgestelde criteria.

In 2017 vergaderde het Loket RefSVO 11 maal en zijn 258 nieuwe toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven. In 2016 zijn er 299 afgegeven, waarvan 225 nieuwe. In onderstaande tabel is te zien om welk type TLV's het gaat:

	TOTAAL	Type GP Gedragsproblematiek	Type LZ Langdurig ziek	Type LG Lichamelijk gehandicapt	Type ZLM Zeer moeilijk lerend	Type EMB Ernstig meervoudig beperkt	Type PrO Praktijkonderwijs
2016	**225**	54	2	6	27	20	116
2017	**258**	70	2	0	41	15	130

De 70 TLV's voor GP zijn aangevraagd door de volgende VO- scholen:

		Calvijn College	Driestar College	Gomarus SG	Jac. Fruytier SG	Pieter Zandt SG	Van Lodenstein College	Wartburg College
2016	Aantal	7	6	0	20	4	17	6
	Percentage van totaal lln.	0,22%	0,15%	0%	0,79%	0,13%	0,42%	0,15%
2017	Aantal	10	13	1	24	0	15	7
	Percentage van totaal lln.	0,32%	0,33%	0,06%	0,96%	0%	0,38%	0,18%

Afgegeven TLV's voor verzilvering binnen of buiten het RefSVO:

	GP verzilverd binnen RefSVO	GP verzilverd buiten RefSVO	Cluster 3 verzilverd binnen RefSVO	Cluster 3 verzilverd buiten RefSVO
2016	39	21	116	8
2017	38	32	53	3

In 2015 werden 14 TLV's aangevraagd voor verzilvering buiten het RefSVO en in 2016 29. In 2017 waren dat er 35. De lijn blijft stijgen, hoewel de stijging in 2017 minder hoog was dan die in 2016.
In de TLV-aanvragen voor leerlingen met ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag is een stijgende lijn te zien. Gesprekken met de scholen wijzen uit dat de problematiek rond gedrag toeneemt. In 2018 zullen diverse overleggen worden gevoerd om te bezien op welke wijze (nadere of andere) invulling gegeven kan worden aan de begeleiding van deze doelgroep leerlingen. Een te sterke groei van het aantal VSO-leerlingen op het gebied van gedrag ligt namelijk niet in de lijn van de ambities.

Beleid met betrekking tot ouders

Algemeen

De scholen informeren zelf de ouders over de ondersteuning die zij kunnen bieden, door het openbaar maken van hun ondersteuningsprofiel via de website en/of schoolgids.
Het RefSVO informeert de ouders en docenten van de scholen over de verantwoordelijkheden en taken van

het RefSVO. Dit doet zij onder andere door middel van een brochure voor ouders en een brochure voor docenten over het RefSVO en door middel van de website.
Verder is in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband de basisondersteuning van de participerende scholen beschreven.
Scholen maken in hun ondersteuningsprofielen duidelijk hoe zij handelen wanneer zij menen dat een leerling doorverwezen moet worden naar een andere school, omdat de school de benodigde ondersteuning voor de betreffende leerling niet kan bieden.
Het komt steeds vaker voor dat ouders, rechtstreeks of verwezen door (overheids-)instanties, contact opnemen met het RefSVO. In vrijwel alle gevallen schakelen ouders het SWV in op het moment dat er onduidelijkheid of ontevredenheid is met betrekking tot de begeleiding van hun kind. Het RefSVO weegt altijd af of zij een verantwoordelijkheid heeft in de problematiek die aan de orde wordt gesteld of niet. Tegelijk wordt ook altijd contact opgenomen met de betreffende school. In gezamenlijkheid wordt geprobeerd te werken aan een passende oplossing in het belang van de leerling. In verreweg de meeste gevallen lukt dit. Echter niet altijd. Eenmaal heeft het RefSVO in 2017 gebruik gemaakt van de doorzettingsmacht.
Het is van belang in de toekomst meer duidelijkheid te krijgen op de vraag voor welke leerlingen het RefSVO iets moet of kan betekenen. Daarbij is het noodzakelijk helder te krijgen wanneer en hoe het RefSVO, als dit nodig blijkt te zijn, hierin een rol heeft. Over dit onderwerp hopen we uitgebreider te spreken op de OSP-evaluatiedag op 15 mei 2018.

Ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad heeft in 2017 3 vergaderingen belegd. Tijdens één van deze vergaderingen is een delegatie van de Raad van Toezicht aanwezig geweest. Alle vergaderingen zijn gehouden in aanwezigheid van de directeur-bestuurder
Het OSP, waarin het nieuwe opdc in Ede is opgenomen, is goedgekeurd. Het jaarverslag 2016 van het RefSVO is besproken, alsmede de begroting. Ook is er overleg geweest met de Reformatorische Oudervereniging om af te stemmen in hoeverre ouderbetrokkenheid meer vorm kan krijgen binnen het RefSVO. Tevens heeft de OPR op basis van input van de leden een tweetal adviezen gedaan aan de scholen binnen het RefSVO. Deze adviezen betroffen de thema's 'ouderbetrokkenheid' en 'professionalisering. Ook is het eindrapport kwaliteitszorg 2017 besproken en het proces om te komen tot een nieuw ondersteuningsplan.
Binnen de OPR heeft zich één wisseling voorgedaan. Vanuit de leerlinggeleding heeft Anne Grisnich, in verband met het verlaten van het Driestar College, plaatsgemaakt voor Willem-Jan Blom. Vanuit de ouder- en personeelsgeleding waren er geen aftredende leden.
De ondersteuningsplanraad pakt haar taken en verantwoordelijkheden op een serieuze wijze op. Waar mogelijk probeert zij, op basis van inbreng van de OPR-leden, de directeur-bestuurder van input en adviezen te voorzien. Tevens hebben de wettelijke zaken en taken aandacht gekregen, waaronder de goedkeuring van de begroting en het jaarverslag. Er kan geconcludeerd worden dat er op een prettige en zo constructief mogelijke wijze wordt samengewerkt.

Ouderbetrokkenheid en oudertevredenheid

In 2017 heeft het RefSVO tijdens een kwaliteitsbezoek op alle scholen aandacht besteed aan dit thema. Op basis van deze bezoeken is geconcludeerd dat verschillende scholen specifiek de ouders bevragen van leerlingen die extra ondersteuning ontvangen op het gebied van cluster-3 en/of cluster-4. De mate van de oudertevredenheid is op alle scholen erg hoog en op vrijwel alle scholen biedt het onderzoek aanknopingspunten voor actie/verbeteringen op het gebied van ouderbetrokkenheid. Alle scholen zijn actief bezig met het vormgeven van ouderbetrokkenheid.
Op de meeste vso-scholen is een daling van de ouderbetrokkenheid te zien. De scholen proberen diverse acties te ondernemen om de betrokkenheid te vergroten.
Alle ouders worden betrokken bij het opstellen van het OPP en stemmen ook in met de inhoud van het OPP. De scholen voldoen hiermee aan zowel de wenselijkheid als de wettelijke verplichting om ouders optimaal te betrekken bij het onderwijs aan hun kind.
Twee van de VO-scholen bevragen structureel specifiek de ouders van leerlingen met ondersteuningsbehoefte op het gebied van gedrag (cluster-4).
Om RefSVO-breed een uitspraak te doen over oudertevredenheid binnen deze doelgroep, is het noodzakelijk dat alle scholen structureel onderzoek doen binnen genoemde doelgroep.

Financiële middelen

Algemeen

Het samenwerkingsverband ontvangt bekostiging van het Ministerie. Een groot deel van deze middelen komt ter beschikking aan de scholen om samen met de lumpsumbekostiging van de scholen de basisondersteuning en de extra ondersteuning op het gebied van gedrag te realiseren. Met betrekking tot de verdeling van de middelen zijn afspraken gemaakt. Deze zijn opgenomen in het ondersteuningsplan.

Verantwoording

In het jaar 2016 is door het RefSVO, in samenspraak met de verschillende scholen een format opgesteld waarmee de reguliere VO scholen inzichtelijk maken hoe de middelen, die verkregen worden vanuit het RefSVO, besteed worden. Alle scholen hebben dit format ingevuld en hebben hierbij de uitgaven voor Passend Onderwijs gespecificeerd naar de verschillende voorzieningen.
Inzichtelijk is geworden dat alle scholen de middelen vanuit het RefSVO inzetten om de extra ondersteuning binnen de school vorm te kunnen geven.
Gezien de kengetallen rond verwijzingen, thuiszitters, oudertevredenheid en de inzet van de scholen om leerlingen zo goed mogelijk ondersteuning te bieden, kan geconcludeerd worden dat de scholen de verkregen zorgmiddelen zowel rechtmatig (gecontroleerd door de accountant) als doelmatig inzetten. Opgemerkt dient te worden dat het niet mogelijk deze conclusie hard te trekken, omdat binnen het RefSVO geen concrete en meetbare doelstellingen zijn geformuleerd op genoemde kengetallen.

Kwaliteitszorg

Algemeen

Als uitgangspunt voor kwaliteitszorg neemt het RefSVO haar ambities en de indicatoren uit het Toezichtkader (TZK) van de Inspectie. Voor het jaar 2015 heeft het RefSVO ervoor gekozen een aantal belangrijke indicatoren uit het TZK en uit de ambities te kiezen waarop de nadruk wordt gelegd. In 2017 zijn de overige ambities en indicatoren aan de orde geweest.

Kwaliteitszorg

Alle scholen binnen het RefSVO hebben in 2017 opnieuw een kwaliteitsbezoek gehad, waarbij een oordeel uitgesproken is over de mate waarin de school bijdraagt aan verwezenlijking van de ambities die beschreven zijn in het Ondersteuningsplan van het RefSVO en de indicatoren die vastgesteld zijn in het door de Inspectie van het Onderwijs opgestelde Toezichtkader voor Samenwerkingsverbanden VO. Op basis van de rapporten die opgesteld zijn na deze bezoeken is een eindrapport opgesteld, waarin is opgenomen of het RefSVO voldoet aan de gestelde indicatoren en ambities. Dit eindrapport is op de ALV van 27 november 2017 besproken en vastgesteld. Het eindrapport laat over het algemeen een positief beeld zien over de wijze waarop Passend Onderwijs gestalte krijgt binnen op de scholen binnen het RefSVO.
Op basis van de genoemde rapporten kan geconcludeerd worden dat er geen signalen zijn die wijzen op tekorten bij de scholen die mogelijk zouden kunnen zorgen voor imagoverlies en daardoor de continuïteit van het RefSVO zouden bedreigen.

Ontwikkelplan

Op een aantal punten kan een ontwikkeling worden doorgemaakt. Concreet gaat het om de volgende punten:

Algemeen
• In het kader van het nieuwe Ondersteuningsplan van het RefSVO worden ambities en doelstellingen concreet en meetbaar geformuleerd, zodat objectief een oordeel uitgesproken kan worden over de kwaliteit van dat wat binnen het RefSVO wordt gedaan. • De ambities en indicatoren die op het niveau van het SWV geformuleerd zijn, dienen ook concreter te worden omschreven. In het huidige OSP wordt omschreven wat de visie en missie van het RefSVO is, voor welke organisatiestructuur is gekozen, hoe toewijzing van ondersteuning plaatsvindt en hoe de financiën worden verdeeld. Wat

echter niet wordt omschreven is, waarom deze keuzes gemaakt zijn en welk effect dit heeft of kan hebben op de kwaliteit van de ondersteuning binnen het RefSVO.
Leerlingenzorg
• Scholen zorgen ten allen tijde voor een actueel Schoolondersteuningsprofiel. • Het RefSVO bekijkt in overleg met de scholen wat de redenen zijn van uitstroom van leerlingen naar buiten het RefSVO. RefSVO neemt initiatief om hiervoor een startbijeenkomst te beleggen. • Scholen doen van elke leerling die het RefSVO verlaat of dreigt te verlaten, melding bij het RefSVO. • Leerlingen die onderwijs hebben ontvangen in een cluster-4-setting binnen het reguliere VO onderwijs worden nog minimaal 2 jaar gevolgd, zodat bekeken wordt in hoeverre de begeleiding die ze in de cluster-4-setting hebben ontvangen positief heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de jongere. Eén van de vragen die centraal staat bij het volgen van de leerlingen is: zit de jongere na twee jaar nog op de plaats die verwacht werd bij uitstroom.
Oudertevredenheid
• Ouders van leerlingen met extra ondersteuning worden minimaal eens in de twee jaar bevraagd op tevredenheid. Dit geldt in ieder geval de ouders van de leerlingen die binnen een cluster-4-setting onderwijs volgen en ouders van leerlingen die begeleiding krijgen op het gebied van cluster-3.
Professionalisering
• Alle scholen tonen binnen twee jaar aan dat ze inzicht hebben in de mate waarin het personeel zich bekwaam voelt kwalitatief goed onderwijs te geven, afgestemd op de verschillende ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Indien wenselijk ondersteunt het RefSVO hier bij.
Verantwoording
• De werkwijze rond verantwoording van de middelen wordt minimaal de komende twee jaar gecontinueerd. Zodoende kan bekeken worden of er trends te ontdekken zijn.
Afstemming gemeente en jeugdzorg
• Op elke school heeft jeugdzorg een plaats, hetzij in het ZAT hetzij als behandelinstantie op locatie.

Tevens is op de genoemde ALV besloten de gehanteerde werkwijze rond kwaliteitszorg voorlopig te continueren.

Ten slotte

Afsluitend mogen we concluderen dat de scholen het niveau van hun basisondersteuning op orde hebben. Verreweg de meeste leerlingen krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben. Wat betreft de extra ondersteuning ontwikkelen scholen diverse (tussen)voorzieningen om leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning zoveel als mogelijk onderwijs en begeleiding te kunnen geven. Dit betekent niet, dat dit altijd zonder problemen gaat. Indien nodig schakelen ouders, scholen, maar ook gemeenten, onderwijsconsulenten en jeugdzorginstellingen het RefSVO in. Er lijkt een stijgende lijn te zijn als het gaat om verwijzingen naar buiten het RefSVO. Het gaat daarbij voornamelijk om leerlingen met gedragsproblematiek. Dit is een ontwikkeling die nauwlettend gevolgd dient te worden, omdat de gezamenlijke ambitie is, zo weinig mogelijk leerlingen te verwijzen naar buiten het SWV.

Financieel verslag

Deze financiële paragraaf bevat een analyse van de relatie tussen het gevoerde beleid en de staat van baten en lasten. Tevens is een analyse opgenomen van de afzonderlijke posten en de kengetallen.

Op 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs in werking getreden. In de jaren 2014 en 2015 zijn de verantwoordelijkheden en budgetten gefaseerd overgedragen aan de samenwerkingsverbanden. Dit betekent dat nu voor het eerst een goede vergelijking mogelijk is van het verslagjaar met het voorgaande jaar. Daar komt bij dat een aanpassing is doorgevoerd in de wijze waarop de doorbetalingen aan de schoolbesturen in de jaarrekening worden verantwoord. De verplichte afdrachten vso, lwoo en pro (op basis van teldatum 1 oktober), de afdracht aan het vso in het kader van de tussentijdse groei en de overige doorbetalingen aan de schoolbesturen (met name de ondersteuningsmiddelen) worden nu niet meer verantwoord als aftrekpost van de baten, maar als een aparte categorie aan de lastenkant. Hiermee wordt ook het probleem van onvergelijkbare kengetallen opgelost.

De voorgeschreven presentatie van de cijfers in de jaarrekening biedt weinig inzicht in de beleidsmatige uitwerking van het ondersteuningsplan naar de financiële consequenties. Daarom wordt voor de interne beleidscyclus gewerkt met een programmabegroting. Hiermee kan een directe relatie worden gelegd tussen beleid en financiën, zodat de meerjarenbegroting logisch voortvloeit uit het ondersteuningsplan. De vertaling van de cijfers in de jaarrekening geeft het volgende beeld:

Analyse van het nettoresultaat

	begroting	realisatie	verschil
Baten			
Rijksbijdragen	18.665.347	19.112.299	446.952
Overige overheidsbijdragen	0		0
Overige baten	5.000	76	-4.924
Totale baten	**18.670.347**	**19.112.375**	**442.028**
Lasten			
Afdracht lwoo	6.633.019	6.830.664	-197.645
Afdracht pro	2.021.165	2.011.861	9.304
Afdracht vso	5.044.802	5.206.850	-162.048
pr.1: Zorgbudget vo	4.536.861	4.458.805	78.056
pr.2: Acute ondersteuning	50.000	2.513	47.487
pr.3: Loket	25.500	20.111	5.389
pr.4: Ontwikkeling en innovatie	130.000	0	130.000
pr.5: Bestuur en organisatie	229.000	186.648	42.352
Totale lasten	**18.670.347**	**18.717.452**	**-47.105**
Resultaat	**0**	**394.923**	**394.923**

Het resultaat in het verslagjaar is circa € 395.000 positief en is opgenomen in een bestemminsgreserve. In de begroting is rekening gehouden met een nulresultaat. In 2018 zal de daarom een extra bijdrage aan de scholen uitgekeerd worden die ten laste van het resultaat zal komen en via de resultaatbestemming indirect ten laste van de bestemmingsreserve.
De belangrijkste verschillen ten opzichte van de begroting zijn:

- Zowel de rijksbijdragen als de verplichte afdrachten zijn hoger dan begroot. Dit wordt voor een gering gedeelte veroorzaakt doordat bij nieuwe beschikkingen uitgegaan is van gecorrigeerde leerlingaantallen. Het grootste verschil zit in de tussentijdse verhoging van bekostigingstarieven. Per saldo is hier sprake van een resultaateffect van ca. € 100.000.

- De uitkering in het kader van het Zorgbudget VO (programma 1) is lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door het effect van de werkelijke leerlingaantallen en de verrekening van de tussentijdse groei van de deelname aan het vso.
- De post 'acute ondersteuning' (programma 2) is nagenoeg niet besteed. Vanaf 2018 wordt dit budget in de begroting van programma 3 (Loket) opgenomen.
- In 2017 zijn geen aparte kosten gemaakt voor innovatieve projecten. Wel zijn de voorbereidingen getroffen voor de inrichting van een OPDC in Ede.
- De onderuitputting van programma 5 (Bestuur en organisatie) wordt veroorzaakt doordat op alle subonderdelen minder is besteed. Hier zal bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2019-2022 aandacht aan worden besteed.

Financiële kengetallen

Door de verandering in de presentatie van de doorbetalingen aan schoolbesturen zijn de op te leveren kengetallen onderling beter vergelijkbaar. Wat echter nog ontbreekt is een gevalideerd referentiekader. De kengetallen kunnen dus nog niet worden afgezet tegen vastgestelde normen.

Kengetallen	2017	2016	Berekening	Definitie
Rentabiliteit	0,02	-0,02	exploitatieresultaat uit gewone bedrijfsvoering / baten	Zicht op het rendement. Geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat.
Weerstandsvermogen	0,04	0,02	(eigen vermogen -/- vaste activa) / rijksbijdrage	Graadmeter voor de mate waarin een bestuur zich een tekort in de exploitatie kan permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves.
Liquiditeit	28,46	3,23	(kortlopende vorderingen + liquide middelen) / kortlopende schulden	De "current ratio" illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.
Solvabiliteit	0,97	0,69	eigen vermogen / totaal vermogen	Graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie. Geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

De forste stijging van de liquiditeit springt het meest in het oog. Deze stijging wordt met name veroorzaakt doordat de noemer in de berekening (de kortlopende schulden) fors lager is dan in 2016.
Aangezien er bij het samenwerkingsverband nagenoeg geen sprake is van vaste activa en er geen vreemd vermogen wordt aangetrokken, leidt een positief resultaat tot een hoger eigen vermogen en een hoger saldo liquide middelen. Dit betekent dat ook de kengetallen die betrekking hebben op de balanspositie stijgen.

Het samenwerkingsverband is in staat om zowel lopende verplichtingen als mogelijke tegenvallers op te vangen.

Treasury verslag

In 2017 hebben geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.
Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de Regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016 en met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen heeft het bestuur een treasurystatuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling beleggen en belenen. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft.

Toekomstperspectieven en continuïteit

Algemeen

In dit verslag hebben we verantwoording afgelegd over het jaar 2017. Inmiddels is het jaar 2018 begonnen. Voor het RefSVO een jaar van belang. We hopen in dit jaar namelijk het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband grondig te evalueren. Wat hebben de achterliggen jaren ons gebracht? Of beter gezegd: hebben onze jongeren gekregen wat ze nodig hadden? Waarom slaagden dingen en wat moet wellicht beter? Hebben we onze ambities en doelstellingen behaald? En voldoen we aan de door de overheid gestelde eisen? Tijdens de evaluatiebijeenkomst op 15 mei 2018 bieden de kwaliteitsrapporten uit 2015 en 2017 belangrijke input. Naast terugkijken, blikken we ook vooruit. Waar willen we staan over 4 jaar? En wat hebben we daar (nog) voor nodig? Op basis van conclusies en richtinggevende uitspraken willen we vervolgens het nieuwe OSP opstellen, wat een looptijd zal hebben van 3 jaar.

Terugkijkend mogen we in ieder geval concluderen dat Passend Onderwijs ingebed is in het reformatorisch Voortgezet Onderwijs. De door de overheid gestelde termijnen met betrekking tot activiteiten in het kader van de wetgeving Passend Onderwijs zijn allen behaald. De criteria voor het toekennen van extra ondersteuning werken vooralsnog naar tevredenheid. Conform deze criteria worden toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven. Het Loket heeft tevens een rol gekregen in adviserende zin. Het RefSVO is niet meer weg te denken uit het reformatorisch voortgezet onderwijs.

Aansluiting van onderwijs en jeugdzorg is een belangrijk thema in 2018. We noemden reeds de start van het opdc in Ede, waar jongeren onderwijs en deeltijdbehandeling volgen. Onder andere de groeiende vraag naar pleegzorg en de toenemende gezinsproblematiek doen een appel op zowel jeugdzorg als onderwijs. Waar nodig en mogelijk proberen we elkaar steeds meer te vinden. In het belang van die jongeren die baat hebben bij een zo natuurlijk mogelijke aansluiting tussen deze twee. Hoewel we betreuren dat dergelijke trajecten steeds meer nodig zijn, zijn we dankbaar en blij dat we deze leerlingen in veel gevallen wel wat te bieden hebben. Met het oog op het thema onderwijs-jeugdzorg zal in 2018 de derde conferentie Passend Verbinden worden georganiseerd.

Toekomstige externe ontwikkelingen

Ontwikkelingen binnen het onderwijs zijn blijvend onderwerp in het nieuws. Het reformatorisch samenwerkingsverband Bersèba heeft in haar missie beschreven dat zij verlangt naar meer inclusief onderwijs. In onderwijsland wordt hier verschillend over gedacht. Vragen komen boven. Wat doet dit met het voortbestaan van het Speciaal Onderwijs? Hoewel in het reformatorisch voortgezet onderwijs veel begeleiding binnen de reguliere setting wordt geboden, denken we dat het Speciaal Onderwijs niet zal verdwijnen, zeker niet als het gaat om leerlingen met ondersteuningsbehoefte op het gebied van cluster-3 problematiek. We dienen echter wel rekening te houden met maatschappelijke ontwikkelingen op dit gebied.

De decentralisatie van de jeugdzorg, waarbij een groot deel van de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg bij de gemeenten is komen te liggen, heeft om veel afstemming gevraagd tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten. Omdat het RefSVO landelijk opereert, vraagt afstemming meer aandacht dan bij de regionale samenwerkingsverbanden. Terugkijkend zien we een positieve ontwikkeling. Met name op casusniveau weten scholen, gemeenten en jeugdzorginstellingen elkaar goed te vinden. Er zijn mooie voorbeelden van een goede samenwerking. Aan de andere kant blijven er ontwikkelingen waarop geanticipeerd dient te worden. Het regeerakkoord spreekt bijvoorbeeld van meer mogelijkheden als het gaat om jeugdzorg in onderwijs. De concrete uitwerking hiervan moet nog plaats vinden.
Met het oog op een goede afstemming organiseert het RefSVO, samen met Bersèba, het Hoornbeeck College, Driestar-Educatief, de Samenwerking Christelijke Jeugdhulp, de SGP en kerken de derde Conferentie Passend Verbinden op 8 juni 2018.

Meerjarenperspectief

De meerjarenbegroting wordt gebaseerd op het Ondersteuningsplan. Jaarlijks wordt deze meerjarenbegroting herijkt en wordt de eerste jaarschijf uitgewerkt als jaarbegroting.

In de meerjarenbegroting 2018-2021 zijn, naast de beleidsmatige uitgangspunten die eerder in dit jaarverslag zijn benoemd, de volgende kwantitatieve uitgangspunten toegepast:

- De ontwikkeling van het leerlingaantal is gemiddeld min of meer stabiel, gebaseerd op de prognoses van de scholen.
- De ontwikkeling van de deelname lwoo is gebaseerd op de verwachtingen van de scholen. Het deelnamepercentage beweegt zich rond de 6,9%.
- Stabilisatie van het deelnamepercentage pro op een niveau van ruim 2%.
- Stabilisatie van het deelnamepercentage vso op het niveau van 1 oktober 2017 (ruim 2%). De tussentijdse groei is constant, verondersteld 4 leerlingen categorie 1.

De uitgangspunten leiden tot de volgende effecten op leerlingaantallen en deelnamepercentages:

	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021
leerlingen vo overig	20.174	20.091	19.905	19.883	20.087	20.158
leerlingen lwoo	1.549	1.460	1.513	1.522	1.517	1.535
leerlingen pro	472	465	444	448	448	449
Totaal leerlingen vo	**22.195**	**22.016**	**21.862**	**21.853**	**22.052**	**22.142**
Leerlingen vso						
categorie 1 (laag)	335	357	357	357	357	357
categorie 2 (midden)	6	5	5	5	5	5
categorie 3 (hoog)	79	83	83	83	83	83
Totaal leerlingen vso	**420**	**445**	**445**	**445**	**445**	**445**
Deelnamepercentages						
lwoo	6,98%	6,63%	6,92%	6,96%	6,88%	6,93%
pro	2,13%	2,11%	2,03%	2,05%	2,03%	2,03%
vso	1,89%	2,02%	2,04%	2,04%	2,02%	2,01%

De leerlingaantallen die in dit overzicht zijn opgenomen, zijn de leerlingaantallen waarop de goedgekeurde meerjarenbegroting is gebaseerd. Sindsdien zijn nieuwe beschikkingen afgegeven die zijn gebaseerd op herziene telgegevens. Deze leerlingaantallen wijken licht af van de aantallen in de meerjarenbegroting. Gezien de beperkte omvang van de afwijkingen is het niet nodig de meerjarenbegroting te herzien. Wel zullen de actuele aantallen worden verwerkt in de actuele prognose, die wordt gepresenteerd in de tussentijdse rapportages.

Duidelijk is (geworden) dat er verschillende reformatorische jongeren zijn die niet opgevangen kunnen worden binnen de scholen van het RefSVO. Onze ambitie is dat we er ook voor deze jongeren willen zijn. Nieuwe initiatieven ontstaan. Tevens wordt de verbinding tussen de Samenwerking Christelijke Jeugdzorg en de verschillende V(S)O-locaties nadrukkelijker gelegd.

Het samenwerkingsverband heeft ultimo 2017 1,75 fte eigen personeel in dienst. De komende jaren wordt geen verandering in de benodigde formatie verwacht.

	2017 (R)	2018	2019	2020	2021
Directie	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Beleidsondersteuning	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Managementondersteuning	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Totaal personeel	**1,75**	**1,75**	**1,75**	**1,75**	**1,75**

Met de personele ruimte die er is, kan geconcludeerd worden dat we onze visie en ambitie goed kunnen waarmaken en onze verantwoordelijkheid voldoende kunnen nemen. Met de huidige bezetting kan momenteel voldoende ondersteuning gegeven worden vanuit het RefSVO aan de participerende scholen.
De goedgekeurde meerjarenbegroting geeft het volgende beeld:

Meerjarenbegroting	2017 (R)	2018	2019	2020	2021
Baten					
Rijksbijdragen	19.112.299	19.641.754	20.498.950	21.880.161	22.816.840
Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0	0
Overige baten	76	132.000	132.000	132.000	132.000
Totale baten	**19.112.375**	**19.773.754**	**20.630.950**	**22.012.161**	**22.948.840**
Lasten					
Afdracht lwoo	6.830.664	6.413.357	6.646.170	6.685.705	6.663.741
Afdracht pro	2.011.861	2.042.610	1.950.363	1.967.934	1.967.934
Afdracht vso	5.206.850	5.412.823	5.573.663	5.573.663	5.573.663
pr.1: Zorgbudget vo	4.458.805	5.345.765	5.952.053	7.320.159	8.273.802
pr.2: Acute ondersteuning / OPDC (va 2018)	2.513	132.000	132.000	132.000	132.000
pr.3: Loket	20.111	77.000	77.000	77.000	77.000
pr.4: Ontwikkeling en innovatie	0	120.000	70.000	20.000	20.000
pr.5: Bestuur en organisatie	186.648	230.200	229.700	235.700	240.700
Totale lasten	**18.717.452**	**19.773.754**	**20.630.950**	**22.012.161**	**22.948.840**
Resultaat	**394.923**	**0**	**0**	**0**	**0**

Naast de genoemde uitgangspunten en de toelichting in de financiële paragraaf is aanvullend nog een opmerking te maken. Door het bijzondere karakter van het SWV RefSVO (niet regionaal maar op basis van identiteit landelijk verspreid) worden de ondersteuningsmiddelen per school ingezet naar de behoefte aldaar. Om die reden worden zoveel mogelijk middelen aan de scholen uitgekeerd, na aftrek van de verplichte afdrachten en enkele centrale budgetten. De begroting dient jaarlijks op nul te sluiten, de middelen die aan de scholen worden uitgekeerd zijn zichtbaar in programma 1 (Zorgbudget VO). Dit budget stijgt de komende jaren fors, als gevolg van de positieve verevening. Inmiddels is overeenstemming bereikt over de manier waarop de besteding van de middelen wordt gemonitord.

Bovenstaand overzicht is opgesteld volgens de interne begrotingssystematiek, omdat op deze manier de relatie tussen beleid en financiën inzichtelijk wordt gemaakt. Vertaald naar de indeling conform de Regeling Jaarverslaggeving ontstaat het volgende beeld:

Meerjarenbegroting RJO	2017 (R)	2018	2019	2020	2021
Baten					
Rijksbijdragen	19.112.299	19.641.754	20.498.950	21.880.161	22.816.840
Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0	0
Overige baten	76	132.000	132.000	132.000	132.000
Totale baten	**19.112.375**	**19.773.754**	**20.630.950**	**22.012.161**	**22.948.840**
Lasten					
Personele lasten	156.472	295.000	297.000	302.000	307.000
Afschrijvingen	1.446	1.700	1.700	1.700	1.700
Huisvestingslasten	12.111	25.000	25.000	26.000	26.000
Overige instellingslasten	39.243	237.500	185.000	135.000	135.000
Doorbetalingen aan schoolbesturen	18.508.180	19.214.554	20.122.250	21.547.461	22.479.140
Totale lasten	**18.717.452**	**19.773.754**	**20.630.950**	**22.012.161**	**22.948.840**
Resultaat	**394.923**	**0**	**0**	**0**	**0**

Dit leidt tot de volgende meerjarenbalans:

Meerjarenbalans	2017 (R)	2018	2019	2020	2021
Activa					
Materiële vaste activa	5.323	3.623	1.923	1.923	1.923
Vorderingen	963	1.000	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen	804.439	802.806	804.506	804.506	804.506
Totaal activa	**810.725**	**807.429**	**807.429**	**807.429**	**807.429**
Passiva					
Eigen vermogen	782.429	782.429	782.429	782.429	782.429
Kortlopende schulden	28.296	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal passiva	**810.725**	**807.429**	**807.429**	**807.429**	**807.429**

Bovenstaande balans betreft een doorrekening van de balans ultimo 2017 en de begroting. Daarbij is rekening gehouden met de te verwachten afschrijvingslasten en het resultaat, waarbij het samenwerkingsverband streeft naar een minimale reserveomvang van € 250.000. Zoals eerder in dit verslag opgemerkt, zal het resultaat van 2017 in 2018 uitgekeerd worden aan de scholen, zodat zij de extra ondersteuning die zij volgens hun schoolondersteuningsprofiel aan leerlingen bieden, kwalitatief goed vorm kunnen geven. Op basis van de verantwoording die de scholen afgelegd hebben over de ontvangen middelen vanuit het RefSVO is duidelijk dat extra inkomsten niet overbodig zijn om op een verantwoorde wijze invulling te geven aan het aanbod van extra ondersteuning. In 2019 zullen de scholen over deze extra uitkering, volgens de gebruikelijke procedure, verantwoording afleggen.
De kortlopende schulden/vorderingen zijn meerjarig gelijk gehouden.

Risico's

Binnen het RefSVO wordt specifiek aandacht besteed aan risico's. Er is een risicoanalyse opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de risico's die betrekking hebben op het RefSVO. De handreiking die het Steunpunt Passend Onderwijs hiervoor heeft opgesteld, is hierin meegenomen. Als het gaat om risicobeheersing neemt het bestuur de genoemde risicoanalyse als uitgangspunt. Per risico is een inschatting gemaakt van de grootte van de kans van optreden van het risico en de mate van impact die optreden van het risico met zich meebrengt. Tevens is aangegeven welke (eventueel financiële) beheersmaatregelen zijn of worden genomen om het risico af te dekken.

De volgende risico's zijn afgedekt met onder andere financiële maatregelen:

- Negatieve tariefontwikkelingen of door OCW opgelegde financiële taakstellingen, leidend tot vermindering van het OCW-budget;
- Risico op personele vervanging, interim, etc.;
- Gemis aan professionaliteit en verantwoordelijkheidsbesef met als gevolg verstoorde werkverhoudingen.

In verband met afdekking van deze risico's en het kunnen doen van betalingen, houdt het RefSVO een minimale reserve van € 250.000 aan.

Voor het opvangen van een aantal andere risico's (bijvoorbeeld voor calamiteiten en onvoorziene zaken) heeft het samenwerkingsverband in 2018 posten in de begroting opgenomen. Van belang om hier te noemen is het opdc in Ede. Elders in dit verslag is reeds benoemd voor welke doelgroep het opdc is ingericht. Met het oog op eventuele tegenvallers rond de start hebben we zowel in 2018 als 2019 een risicobedrag opgenomen voor deze voorziening. Het gaat om € 100.000 in 2018 en € 50.000 in 2019. Omdat we ervan uitgaan dat op termijn de inkomsten en uitgaven betreffende het opdc tegen elkaar wegvallen, hebben we vanaf 2020 geen budget meer voor risico's rond het opdc opgenomen.

Ten slotte is er nog een risico dat met name de deelnemende schoolbesturen raakt. In het stelsel passend onderwijs is erin voorzien dat wanneer de verplichte afdrachten aan het vso het totale budget zware ondersteuning (inclusief verevening) te boven gaan, er door DUO een automatische korting op de lumpsum van de deelnemende schoolbesturen wordt toegepast. Ditzelfde geldt in de situatie dat de afdrachten voor lwoo en pro het totale budget lichte ondersteuning overschrijden. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht. Wanneer de uitputtingspercentages stijgen en in de buurt van de 100% komen, is er sprake van een reëel risico.

Uitputting licht/zwaar	2018	2019	2020	2021
Afdracht lichte ondersteuning				
De maximale afdracht lwoo en pro bedraagt:	10.373.090	10.300.532	10.296.291	10.390.052
De werkelijke afdracht via DUO bedraagt:	82%	83%	84%	83%
Afdracht zware ondersteuning				
De maximale afdracht vso bedraagt:	9.268.664	10.198.418	11.583.870	12.426.788
De werkelijke afdracht via DUO en SWV bedraagt:	58%	55%	48%	45%

Het uitputtingspercentage voor lichte ondersteuning is stabiel rond 83%. Hier is dus sprake van een verwaarloosbaar risico. Het uitputtingspercentage voor zware ondersteuning loopt de komende jaren sterk af en stabiliseert op een niveau van onder de 50%. Dit komt doordat de baten voor zware ondersteuning toenemen als gevolg van de afnemende korting in verband met de verevening.

JAARREKENING 2017

BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na verwerking resultaatbestemming)

	2017		2016	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	5.323		3.502	
		5.323		3.502
Vlottende activa				
Vorderingen	963		44.535	
Liquide middelen	804.439		440.783	
		805.402		485.318
Totaal		810.725		488.820
PASSIVA				
Eigen vermogen		782.429		387.505
Kortlopende schulden		28.296		101.315
Totaal		810.725		488.820

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan die melding hiervan noodzakelijk maken.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	2017		Begroting 2017		2016	
Baten						
Rijksbijdragen	19.112.299		18.665.347		18.506.371	
Overige baten	76		-		-	
Totaal baten		19.112.375		18.665.347		18.506.371
Lasten						
Personeelslasten	156.472		189.500		162.251	
Afschrijvingen	1.446		-		1.155	
Huisvestingslasten	12.111		12.000		9.254	
Overige lasten	39.095		233.000		50.153	
Doorbetalingen aan schoolbesturen	18.508.180		18.235.847		18.707.849	
Totaal lasten		18.717.304		18.670.347		18.930.662
Saldo baten en lasten		395.071		5.000-		424.291-
Financiële baten en lasten		148-		5.000		1.903
RESULTAAT BOEKJAAR		394.923		-		422.388-

BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het bestuur stelt voor om het resultaat over 2017 ad € 394923 als volgt te verdelen:

Bestemmingsreserves publiek	394.924	
Totaal		394.924

Dit voorstel is reeds verwerkt in de jaarrekening.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2017		2016	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		395.071		424.291-
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:				
- Aanpassingen voor afschrijvingen	1.446		1.155	
		1.446		1.155
Veranderingen in werkkapitaal:				
- Mutaties vorderingen	43.572		41.049-	
- Mutaties kortlopende schulden	73.019-		84.455	
		29.447-		43.406
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		367.070		379.730-
Ontvangen interest	148-		1.903	
Totaal		148-		1.903
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		*366.922*		*377.827-*
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
(des) Investeringen in materiële vaste activa	3.267-		1.030-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		*3.267-*		*1.030-*
Mutatie van liquide middelen		363.655		378.857-

GRONDSLAGEN

Algemeen

De datum van opmaak van deze jaarrekening is: 17 april 2018

Grondslagen voor de jaarrekening
De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. Op grond daarvan zijn de inrichtingseisen van boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast.
De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in euro's.

Stelselwijziging
Op basis van de brief van 1 december 2017 van de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zijn de bedragen die het Samenwerkingsverband als gelden passend onderwijs heeft doorbetaald aan de aangesloten schoolbesturen onder categorie 4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen en de uitsplitsing daarvan verwerkt. Dit betreft een stelselwijziging.

In de vergelijkende cijfers en de begroting zijn deze bedragen aangepast en onder categorie 4.5.3 verwerkt. Deze stonden in de jaarrekening 2016 verwerkt als negatieve baten onder 3.1.3.1. Doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden (€ 5.169.131 voor 2016 (begroting 2016 € 4.491.251)). Deze stelselwijziging heeft geen effect op het resultaat over 2016 en het eigen vermogen per 1 januari 2017.

Belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon
De activiteiten van de instelling bestaan uit dienstverlening op het gebied van onderwijs.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Waardering van activa en passiva
De activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van de reeds verstreken afschrijvingstermijnen. Gebouwen en terreinen worden slechts opgenomen voor zover deze economisch eigendom zijn van het bevoegd gezag.

Aanschaffingen worden slechts gewaardeerd indien zij een waarde hebben van € 500 of meer per stuk, dan wel per groep indien deze bij elkaar horen en ineens worden aangeschaft, b.v. lesmethoden.
Investeringsbijdragen van derden worden in mindering gebracht op het investeringsbedrag.
Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode.
Per categorie is naar aanleiding van de gebruiksduur de afschrijvingstermijn vastgesteld.
Voor de verschillende categorieën, worden de volgende afschrijvingstermijnen toegepast:

	Jaren
Inventaris en apparatuur	
ICT	4
Tafels en stoelen	20
Keukenapparatuur	10

Vlottende activa

Vlottende vorderingen
De verstrekte leningen en overige vorderingen die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Eigen vermogen

Algemene reserve
De algemene reserve bevat de exploitatie-overschotten. Deze reserve heeft geen specifieke bestemming.

Kortlopende schulden

Vlottende schulden
De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode.
Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met (in geval van een financiële verplichting die niet tegen reële waarde, met verwerking van waarde-veranderingen in de staat van baten en lasten, is opgenomen) de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

Overlopende passiva
De overlopende post te betalen vakantiegeld over de maanden juni t/m december is opgenomen voor de opgebouwde vakantierechten van personeel dat per balansdatum in dienst is, vermeerderd met een opslag voor sociale lasten.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen
De baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Lasten en verplichtingen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar en die vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden, worden opgenomen in de jaarrekening.

Personele lasten
De personele lasten zijn onderverdeeld in de categorieën: lonen en salarissen, sociale lasten, pensioenen en overige personele lasten. Onder de categorie lonen en salarissen zijn ook de onkostenvergoedingen (zoals verhuiskosten, reiskosten, telefoonkosten etc.) opgenomen.
De kosten van opname van ouderschapsverlof komen ten laste van de staat van baten en lasten.
De kosten van opname van BAPO komen ten laste van de staat van baten en lasten.

Pensioenen
De pensioenverplichtingen zijn ondergebracht bij bedrijfspensioenfonds ABP.
Er bestaat geen individuele verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies bij een tekort van ABP. De pensioenpremies die betrekking hebben op het boekjaar zijn als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Kasstroomoverzicht
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Financiële kengetallen

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.
Solvabiliteit 1: eigen vermogen / balanstotaal
Solvabiliteit 2: eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de instelling in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer. Er is dus sprake van een momentopname.
Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden
Liquiditeit (quick ratio): vlottende activa - voorraden / kortlopende schulden (indien geen voorraad op de balans is gewaardeerd, is dit kengetal gelijk aan de current ratio)

De rentabiliteit is berekend door het exploitatieresultaat te delen op het totaal baten.

De kapitalisatiefactor is als volgt berekend:
(totaal kapitaal -/- gebouwen en terreinen) / (totale baten + financiële baten)

Het weerstandsvermogen is als volgt berekend:
(eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / rijksbijdragen

KENGETALLEN FINANCIËLE POSITIE	**2017**	**2016**
Solvabiliteit 1	0,97	0,79
Solvabiliteit 2	0,97	0,79
Liquiditeit (current ratio)	28,46	4,79
Liquiditeit (quick ratio)	28,46	4,79
Rentabiliteit	2,07%	-2,28%
Kapitalisatiefactor (incl. privaat)	4,24%	2,64%
Weerstandsvermogen (-/- MVA)	4,07%	2,07%

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

Materiële vaste activa

	Aanschafprijs	Cum. Afschrijving	Boekwaarde 1-1-2017	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2017	Aanschafprijs	Cum. Afschrijving
Inventaris en apparatuur	6.376	2.874	3.502	3.267	-	1.446	5.323	9.147	3.824
Totaal	6.376	2.874	3.502	3.267	-	1.446	5.323	9.147	3.824

Desinvesteringen

	Aanschafprijs	Afschrijvingen	Desinvestering
Inventaris en apparatuur	496	496	-
Totaal	496	496	-

Vorderingen

	2017		***2016***	
Debiteuren		36		10.358
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	-		31.083	
Overige overlopende activa	927		3.094	
Overlopende activa		927		34.177
Totaal		963		44.535

Liquide middelen

	2017		***2016***	
Tegoeden op bank- en girorekeningen	804.439		440.783	
Totaal		804.439		440.783

Toelichting liquide middelen
De liquide middelen zijn direct opneembaar.

Eigen vermogen

	Stand per 1-1-2017		Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017	
Algemene reserve						
Algemene reserve	387.505		-	-	387.505	
		387.505				387.505
Bestemmingsreserve (publiek)						
Bestemmingsreserve uitkering scholen	-		394.924	-	394.924	
		-				394.924
Totaal		387.505	394.924	-		782.429

Toelichting eigen vermogen
Het positieve resultaat 2017 zal in 2018 uitgekeerd worden aan de deelnemende scholen, daarom is deze toegevoegd aan de bestemmingsreserve uitkering scholen.

Kortlopende schulden

	2017		***2016***	
Crediteuren		14.043		87.079
Belastingen en premies sociale verzekeringen		6.697		8.066
Schulden ter zake van pensioenen		1.960		1.665
Kortlopende overige schulden		1.306		62
		24.007		96.872
Overlopende passiva				
Vakantiegeld en -dagen	4.262		4.437	
Overige overlopende passiva	28		6	
Overlopende passiva		4.290		4.443
Totaal		28.296		101.315

Verantwoording subsidies OCW/EZ (Model G)

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

	Toewijzing				De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
					aankruisen wat van toepassing is	
niet van toepassing						
		Totaal	-	-		

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

	Toewijzing						
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
niet van toepassing							
		Totaal	-	-	-	-	-

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

	Toewijzing							
Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
niet van toepassing								
		Totaal	-	-	-	-	-	-

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2017		Begroting 2017		2016	
Rijksbijdragen						
Ondersteuning LWOO	6.680.525		6.513.471		6.611.390	
Ondersteuning PRO	1.705.016		1.662.381		1.687.372	
Zware ondersteuning (incl. verevening)	8.664.529		8.401.379		7.991.653	
Lichte ondersteuning	2.062.229		2.088.116		2.215.956	
		19.112.299		18.665.347		18.506.371
Totaal		19.112.299		18.665.347		18.506.371

Overige baten						
Overige						
Overige	76		-		-	
		76		-		-
Totaal		76		-		-

Personeelslasten						
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
Brutolonen en salarissen	96.271		150.000		90.199	
Overige looncomponenten	18.596		-		19.587	
Sociale lasten	14.735		-		14.586	
Pensioenpremies	15.868		-		13.324	
		145.470		150.000		137.696
Overige personele lasten						
Personeel niet in loondienst		20.111		37.500		32.347
(Na)scholingskosten	-		2.000		-	
Representatiekosten personeel	448		-		203	
Overige	-		-		657	
		20.558		39.500		33.207
Af: uitkeringen		9.556-		-		8.651-
Totaal		156.472		189.500		162.251

Het aantal personeelsleden over 2017 bedroeg gemiddeld 2 FTE. (2016 2)
Voor toelichting op de WNT zie bijlage WNT.

	2017		Begroting 2017		2016	
Afschrijvingen op materiële vaste activa						
Inventaris en apparatuur		1.446		-		1.155
Totaal		1.446		-		1.155

Huisvestingslasten						
Huur		12.111		12.000		8.958
Overige		-		-		296
Totaal		12.111		12.000		9.254

Overige lasten						
Beleidsactiviteiten						
Toezichthouders (3 personen)	8.250		10.000		8.727	
Netwerkgroepen/samenwerking	-		5.000		4.730	
Kwaliteitsbeleid/visitatie leerlingenzorg	-		5.000		4.005	
Arrangementen	-		-		7.494	
Grensverkeer	-		-		18.187-	
Projecten	-		20.000		-	
Digitale nieuwsvoorziening	775		2.000		538	
Acute ondersteuning	2.513		50.000		9.275	
Overige werkplekkosten	-		-		4.024	
Reiskosten	1.660		5.000		1.392	
Materiële kosten	2.830		5.000		-	
Onvoorziene kosten	2.542		2.500		-	
Risicodekking voorzieningen	-		100.000		-	
Ondersteuningsplanraad	4.600		6.000		4.800	
		23.170		210.500		26.798
Administratie- en beheerslasten						
Administratie en beheer	10.175		12.500		3.152	
Accountantskosten (controle jaarrekening)	4.499		-		5.034	
Telefoon- en portokosten e.d	891		-		3.115	
Kantoorartikelen	-		500		-	
Bestuurs-/managementondersteuning	-		2.000		-	
Overige	360		7.500		4.522	
		15.925		22.500		15.823
Overige						
Abonnementen	-		-		7.532	
		-		-		7.532
Totaal		39.095		233.000		50.153

	2017		Begroting 2017		2016	
Doorbetalingen aan scholen						
Afdrachten scholen						
Afdracht LWOO (via DUO)	6.830.664		6.451.352		6.808.407	
Afdracht PRO (via DUO)	2.011.861		2.026.469		2.053.669	
Afdracht VSO, 1-10 (via DUO)	5.141.546		4.921.528		4.387.668	
Afdracht VSO, groeibekostiging 1-2	65.304		48.109		288.974	
Afdracht schoolbudgetten VO	4.458.805		4.788.389		5.169.131	
Totaal		18.508.180		18.235.847		18.707.849

Specificatie honorarium						
Onderzoek jaarrekening	4.499		-		5.034	
Accountantslasten		4.499		-		5.034

Financiële baten en lasten						
Rentebaten		148-		5.000		1.903
Totaal		148-		5.000		1.903

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partij, meerderderheidsdeelneming EUR Bedragen: x 1

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat jaar 2017	Omzet	Art. 2:403 BW ja/nee	Deelname-percentage	Consolidatie ja/nee
	Niet van toepassing												

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelname-percentage
	Niet van toepassing							

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Nr	Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Contract-onderwijs	Contract-onderzoek	Onroerende zaken	Overige	Deelname-percentage
	Niet van toepassing							

Toelichting op verbonden partijen

Statutaire naam

Stichting voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag (SORG) (Amersfoort)
Vereniging voor Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag voor Apeldoorn e.o.
Stichting Calvijn College
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag (Gorinchem)
Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag 'De Driestar' te Gouda
Stichting voor Christelijk (Speciaal) Voortgezet Onderwijs op reformatorische grondslag te Kampen
Stichting voor christelijk vo op reformatorische grondslag 'De Wartburg' te Rotterdam
Stichting voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs op reformatorische grondslag in de regio Veluwe
Stichting voor christelijk (v)so op reformatorische grondslag voor Gouda e.o
Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag (Zwolle)
Stichting voor speciaal onderwijs op reformatorische grondslag (Barendrecht)
Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag in Zeeland

WNT-verantwoording 2017 - 42663

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Reformatorisch Samenwerkingsverband VO van toepassing zijnde regelgeving:

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Reformatorisch Samenwerkingsverband VO is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum vooor de leden van het toezichthoudend orgaan bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Het individuele WNT-maximum vooor de leden van het toezichthoudend orgaan bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen

Bedragen x € 1	**J. Flier**
Duur functie in 2017	01/01 - 31/12
Taakomvang (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris (ja/nee)	nee
Dienstbetrekking (ja/nee)	echt
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	**€ 181.000**
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 77.833
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.048
Subtotaal	*€ 89.881*
-/- onverschuldigd betaald bedrag	€ 0
Totale bezoldiging	**€ 89.881**
Gegevens 2016	
Duur functie in 2016	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (fte)	1,0
Bezoldiging 2016	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 73.728
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.757
Totaal bezoldiging 2016	**€ 83.485**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum 2016	€ 179.000

Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	**M.F. van Leeuwen**	**W. Budgen**
Functiecategorie	Lid	Voorzitter
Duur dienstverband	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	**€ 10.700**	**€ 16.050**
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.000	€ 1.750
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0
Subtotaal	*€ 2.000*	*€ 1.750*
-/- onverschuldigd betaald bedrag		
Totaal bezoldiging	**€ 2.000**	**€ 1.750**
Gegevens 2016		
Duur dienstverband in 2016	01/01 - 31/12	01/07 - 31/12
Bezoldiging 2016		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 2.250	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 2.250**	**€ 0**
Individueel bezoldigingsmaximum 2016	€ 10.600	€ 8.015

Topfunctionarissen of gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Achternaam	**Tussenvoegsel**	**Voorletters**	**Functie(s)**
Winkelen	van	F.	Lid
Leeuw	de	B.W.	Lid
Nobel		P.W.	Lid

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

VAN REE ACCOUNTANTS
registeraccountants en belastingadviseurs

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en intern toezichthoudend orgaan van Vereniging voor Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2017 van Vereniging voor Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging voor Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging voor Reformatorisch Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van Ree Accountants is een handelsnaam van Van Ree Accountants BV.
Op al onze diensten zijn de SRA-Algemene voorwaarden van toepassing die gedeponeerd zijn onder nummer 40481496 bij de Kamer van Koophandel te Utrecht.
Op verzoek worden deze kosteloos toegezonden.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het

voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Barneveld, 18 april 2018
Van Ree Accountants

w.g.

M.A. Rozendaal RA

Bijlage bij de controleverklaring:
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichthoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Voor de rechten van ouderschapsverlof is geen voorziening gevormd. De kosten bij eventuele opname zullen direct in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Er is een huurovereenkomst gesloten ten behoeve van huisvesting vanaf 1 juli 2016. De totale looptijd is 12 maanden, welke jaarlijks verlengd wordt. Het bedrag bedraagt per maand € 917 (incl. BTW).

BIJLAGEN

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ZORGBUDGET VO

	2017		*Begroting 2017*		*2016*	
Baten						
Rijksbijdragen	19.112.299		18.665.347		-	
Totaal baten		19.112.299		18.665.347		-
Lasten						
Overige lasten	5.043-		-		-	
Totaal lasten		5.043-		-		-
Saldo baten en lasten		19.117.342		18.665.347		-
Netto resultaat		19.117.341		18.665.347		-

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ACUTE ONDERSTEUNING

	2017		*Begroting 2017*		*2016*	
Baten						
Lasten						
Overige lasten	-		50.000		-	
Totaal lasten		-		50.000		-
Saldo baten en lasten		-		50.000-		-
Netto resultaat		-		50.000-		-

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN LOKET

	2017		*Begroting 2017*		*2016*	
Baten						
Lasten						
Personeelslasten	27.475		25.000		-	
Overige lasten	8.351		500		-	
Totaal lasten		35.826		25.500		-
Saldo baten en lasten		35.826-		25.500-		-
Netto resultaat		35.826-		25.500-		-

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ONTWIKKELING EN INNOVATIE

	2017		*Begroting 2017*		*2016*	
Baten						
Lasten						
Overige lasten	-		130.000		-	
Totaal lasten		-		130.000		-
Saldo baten en lasten		-		130.000-		-
Netto resultaat		-		130.000-		-

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN BESTUUR EN ORGANISATIE

	2017		*Begroting 2017*		*2016*	
Baten						
Overige baten	76		-		-	
Totaal baten		76		-		-
Lasten						
Personeelslasten	128.997		164.500		-	
Afschrijvingen	1.447		-		-	
Huisvestingslasten	12.111		12.000		-	
Overige lasten	35.787		52.500		-	
Totaal lasten		178.342		229.000		-
Saldo baten en lasten		178.266-		229.000-		-
Financiële baten en lasten		148-		5.000		-
Netto resultaat		178.413-		224.000-		-

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017 VAN ALGEMENE KOSTEN 2016

	2017		*Begroting 2017*		*2016*	
Baten						
Rijksbijdragen	-		-		18.506.371	
Totaal baten		-		-		18.506.371
Lasten						
Personeelslasten	-		-		162.251	
Afschrijvingen	-		-		1.155	
Huisvestingslasten	-		-		9.254	
Overige lasten	-		-		50.153	
Totaal lasten		-		-		222.813
Saldo baten en lasten		-		-		18.283.558
Financiële baten en lasten		-		-		1.903
Netto resultaat		-		-		18.285.461